

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

Inleiding

Als lerende organisatie hechten wij belang aan een stevige kwaliteitszorg. Wij organiseren ons op basis van vertrouwen in vakmanschap, wat vraagt om een continue blik op de resultaten vanuit verschillende perspectieven. Om dit te bewerkstelligen is naast kwantitatieve informatie, zoals de evaluatie van activiteiten, het financieel jaarverslag en inhoudelijke kengetallen, ook betekenisvolle kwalitatieve informatie nodig van alle actoren. Deze informatie moet expliciet maken wat de realiteit en de cultuur van de organisatie is. Als onderdeel van het bestuursverslag stelt het samenwerkingsverband jaarlijks een zelfevaluatie op, die betrekking heeft op twee schooljaren. De zelfevaluatie wordt ieder jaar gebaseerd op drie onderdelen van onze kwaliteitszorg:

1. *Gebiedsgesprekken*

Als samenwerkingsverband kiezen wij voor narratieve verantwoording in plaats van uitgebreide schriftelijke verantwoording per school, om zo de administratieve last voor scholen en schoolbesturen te beperken. Dit past bij de visie van waaruit wij werken, tijd en geld moet naar de ondersteuning van leerlingen gaan. Middels gebiedsgesprekken leggen de scholen jaarlijks verantwoording af over hun inzet voor passend onderwijs. Met elkaar in gesprek en van elkaar leren: hoe organiseren wij passend onderwijs; ieder voor zich en samen? Wat kunnen wij aan elkaar hebben en van elkaar leren? Deze gesprekken worden zo veel mogelijk gevoerd met groepen scholen die in eenzelfde gebied liggen. In 2023 (verantwoording over 2022) zijn de gesprekken gevoerd aan de hand van vijf van de zeven doelstellingen van het samenwerkingsverband. Op iedere doelstelling is individueel 'gescoord', waarna het gesprek over het hoe en wat achter de scores is gevoerd. De gebiedsgesprekken zijn gestart met een film waarin leerlingen vertellen over hoe zij zich betrokken voelen bij hun eigen ondersteuningsproces. Van de scholen was 77% aanwezig (vorige jaar 73%). De kwaliteitscommissie en voortgangscommissie zijn geïnformeerd over welke scholen niet aanwezig waren.

2. *Evaluatie ouders*

Ouders van leerlingen die overstappen naar het gespecialiseerd onderwijs met een toelaatbaarheidsverklaring worden door het samenwerkingsverband gebeld over het overgangstraject. Daarin wordt gevraagd of zij goed zijn geïnformeerd, mee konden beslissen, zich serieus genomen voelden, op de hoogte zijn van afspraken over tussentijdse evaluatie en of terugplaatsing een reële optie is. Ouders van leerlingen die op de reguliere basisschool extra middelen ontvangen vanwege medische/chronische problematiek worden ook nagebeld met de vraag of de inzet van deze middelen in samenspraak met hen plaatsvindt. De evaluatieformulieren worden tweemaal per jaar geanalyseerd, waarvan een notitie wordt besproken in de kwaliteitscommissie.

3. *Schriftelijke verantwoording schoolbesturen, verdiepingsgesprekken*

Jaarlijks verantwoorden alle schoolbesturen zich over de ontvangen passend onderwijs middelen

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

vanuit het samenwerkingsverband aan de hand van een vast format. De vragen in dit format gaan over de gestelde doelen en het bereikte resultaat. Wij stimuleren schoolbesturen om de antwoorden ook op te nemen in het eigen jaarverslag. Het daagt de schoolbesturen uit om in gesprek te gaan met hun scholen, de Raad van Toezicht en Medezeggenschapsraad over de gewenste kwaliteit van passend onderwijs. Het geeft het samenwerkingsverband zicht op hoe de schoolbesturen de middelen verdelen, met welke resultaten en hoe zij daarop sturen. Met de grote schoolbesturen is naast de schriftelijke verantwoording een verdiepend gesprek gevoerd.

Op basis van deze reflectiemomenten beoordeelt het samenwerkingsverband zichzelf aan de hand van het toetsingskader van de kwaliteitscommissie.

Goed onderwijs vormt de basis

Het ondersteunen en faciliteren van goed onderwijs op de scholen

Over het realiseren van deze doelstelling is grote tevredenheid.

Het samenwerkingsverband biedt een breed professionaliseringsaanbod en voert projecten uit die goed zijn afgestemd op de behoeften van de scholen. De scholen uitten zich positief over het aanbod en de deelname is goed verdeeld onder de scholen/schoolbesturen. De projecten hebben voldoende aandacht voor de borging van opgedane kennis.

Iedere school heeft een onderwijsconsulent die o.a. meedenkt over de schoolontwikkeling en casuïstiek. Scholen geven unaniem aan tevreden te zijn met deze ondersteuning, zowel qua vorm als uitvoering. De onderwijsconsulenten werken vraaggericht, intern voeren we het gesprek over of en hoe we de scholen nog meer proactief kunnen benaderen. Naast de onderwijsconsulenten voelen scholen zich ondersteund door de consulent gedrag en ouderconsulenten. Bij de ondersteuning van scholen is er een duidelijke visie op passend onderwijs, die de consulenten van het samenwerkingsverband uitdragen. Dit zorgt voor een gedragen cultuur en gewenste manier van kijken naar en taalgebruik over (passend) onderwijs.

Passend onderwijs in verbinding met de zorg voor jeugd

Goede samenwerking met de zorgpartners realiseren.

Er is veel inzet vanuit het samenwerkingsverband om de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp te versterken, zowel in capaciteit als financiën.

De overlegstructuur met de gemeenten en samenwerkingspartners is versterkt en er is een gezamenlijk Jeugdondersteuningsplan met een uitvoeringsagenda. Het project Versterken kernteams heeft bijgedragen aan een stevigere verbinding tussen onderwijs en jeugdpartners op de reguliere scholen. Het kernteam is een begrip geworden en scholen geven in de gebiedsgesprekken een hoge score aan het behalen van deze doelstelling.

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

De afgelopen twee jaar en het komende halfjaar ligt de prioriteit bij het realiseren van collectieve inzet van jeugdhulp op de gespecialiseerd onderwijs scholen. Dit is een moeizaam en kwetsbaar traject vanwege de tekorten in de jeugdhulp en de aanbestedingsprocedure van de regionale inkoopregio (gemeenten). M.b.t. deze doelstelling liggen er nog vele kansen, maar zijn financiële tekorten vaak een belemmering voor het goede inhoudelijke gesprek.

Dekkend netwerk

Voor iedere leerling in onze regio een plek die past bij zijn of haar onderwijsbehoeften

Er is een aantal grote stappen gezet die bijdragen aan deze doelstelling, tegelijkertijd zijn er ook nog grote stappen te zetten.

Het bieden van een plek voor iedere leerling staat onder druk door het lerarentekort, wachtlijsten in de zorg en als gevolg van corona gerelateerde problematiek. We merken dit bijvoorbeeld aan de stijging van het aantal leerlingen waarbij ons Onderwijsloket bij betrokken raakt. Ook in de Gebiedsgesprekken en schriftelijke verantwoording komt dit terug als negatieve trend. De capaciteitsdruk op het gespecialiseerd onderwijs is veel groter dan een aantal jaren geleden. Kinderen moeten langer wachten op een passende plek, zowel binnen het onderwijs als de zorg. Het samenwerkingsverband heeft dit redelijk goed in beeld en voert hierover het gesprek met schoolbesturen en de gespecialiseerd onderwijs scholen. Met de gemeente en jeugdhulpconsortia zijn we in gesprek over de opbouw van ons 'ontwikkelcontinuüm'; een dekkend netwerk voor alle kinderen in de regio van zorg naar onderwijs. Hierbij werken we samen met de samenwerkingsverbanden PO en VO in Zuid-Kennemerland en de IJmond.

De samenwerking tussen de gespecialiseerde scholen en het bieden van expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs aan de reguliere basisscholen is in ontwikkeling, maar nog niet optimaal. Dit vraagt het komende jaar de aandacht. Twee consultants van het samenwerkingsverband en de directeur-bestuurder zijn hier nauw bij betrokken.

Passend arrangeren

Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen

Het lukt in de meeste gevallen om betrokkenen zelf passend te laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.

Waar dit moeizaam is of niet lukt, zorgt het samenwerkingsverband voor de juiste ondersteuning aan school en ouders. De schoolbesturen geven in de verantwoordingen aan dat het aantal conflictsituaties toeneemt, maar dat het uiteindelijk lukt om aan de zorgplicht te voldoen.

De triade waarbij ouders, de nieuwe school en de huidige school samen het besluit tot plaatsing op gespecialiseerd onderwijs scholen nemen, werkt in de meeste situaties goed en draagt bij aan de gewenste cultuur. In de evaluaties van ouders (die worden nagebeld na afgifte TLV) komt het beeld

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

naar voren dat het merendeel van de ouders zich betrokken voelt bij de besluitvorming. Soms is taal en/of cultuur een barrière om de gelijkwaardigheid tussen ouders en school goed vorm te geven. De mogelijkheid tot terugplaatsing wordt beter besproken dan een aantal jaren terug. Evaluatiemomenten worden niet altijd (soms vanuit wens ouders) afgesproken.

Wij zien als verbeterpunt de afstemming tussen de gespecialiseerd onderwijsscholen bij de aanmelding van leerlingen. Een grote stap die gezet wordt is de komst van een centrale aanmeldcommissie van het IKC Zuid-Kennemerland. Een vervolgstap is om de afstemming van deze centrale aanmeldcommissie met de SO cluster 3 scholen structureel te versterken.

Over de verbetering van de overstap van PO naar VO wordt door het samenwerkingsverband meege gedacht. De positie van de Eigen Wijzer in de nieuwe gedigitaliseerde overdracht van informatie is een aandachtspunt.

Ouders in positie

De ondersteuning van ouders realiseren zodat zij een gelijkwaardige stem hebben.

Het samenwerkingsverband heeft vanaf haar start goed oog voor de positie van ouders. De inrichting van onze processen is mede gebaseerd op de input van ouders. De informatie op onze website voor ouders is helder en in begrijpelijke taal. Een overweging daarbij kan zijn om een deel van de informatie ook in andere talen beschikbaar te maken. Het Onderwijsloket is ons 'ouder- en jeugdsteunpunt', waar twee ouderconsulenten beschikbaar zijn voor vragen van ouders (en scholen). Zij hebben een breed netwerk binnen het onderwijs, het CJG, JGZ, Leerplicht en jeugdhulp. Er is daarnaast overleg met de voorschoolse instellingen, Auris en de landelijke onderwijsconsulenten. Beide ouderconsulenten zijn opgeleid als mediator en hebben kennis van echtscheidingsproblematiek. De ouderconsulenten en de directeur-bestuurder bespreken de leerlingen die onvoldoende naar school (dreigen te) gaan iedere twee weken. Voor iedere leerling is er een plan in afstemming met ouders, school en samenwerkingspartners. Daarnaast worden in dit overleg signalen besproken zoals het ontbreken van aanbod/ jeugdhulp.

Uit zowel de evaluatie van ouders als tijdens de gebiedsgesprekken komt naar voren dat de taal de gelijkwaardigheid kan belemmeren. Scholen hebben meer behoefte aan tolken dan beschikbaar (financieel/capaciteit). Op de website van het samenwerkingsverband wordt de informatie over passend onderwijs in meerdere talen en met filmpjes verrijkt.

Waar we trots zijn op de manier waarop ouders positie krijgen in ons samenwerkingsverband, realiseren wij ons dat de stem van de leerling aandacht behoeft. De leerling is nog geen vast onderdeel van de 'triade'. We zijn hiervoor een project gestart en sturen op de betrokkenheid van

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

leerlingen in hun eigen ontwikkelproces. In het nieuwe Ondersteuningsplan willen we deze doelstelling verbreden tot 'ouders en leerlingen in positie'.

Verdeling van de ondersteuningsmiddelen

De financiële beheersbaarheid en transparantie bewaken.

Er is goed zicht op de financiële ontwikkelingen en een gedegen financiële administratie. Het is zichtbaar hoe de middelen voor passend onderwijs worden ingezet, zowel op het niveau van het samenwerkingsverband als binnen de schoolbesturen (dit wordt duidelijk vanuit de schriftelijke verantwoordingen). Uit de verantwoording van de schoolbesturen komt ook naar voren dat de extra leerlinggebonden middelen op de reguliere scholen (TLV op Bao) doelmatig worden ingezet. De verantwoording van de scholen en schoolbesturen is naar tevredenheid ingericht, waarbij aandacht is voor de doelmatige inzet van middelen.

De meerjarenbegroting is gekoppeld aan het Ondersteuningsplan en wordt besproken in het team, de toezichtscommissie, Algemene Vergadering en OPR. Jaarlijks wordt een populaire versie van het jaarverslag gemaakt en gedeeld op de website. Er is een externe financieel adviseur die meekijkt.

De financiële beheersbaarheid en doelmatige inzet van middelen staan onder druk van het Rijksbeleid (generieke korting). Het is onduidelijk wat het Rijksbeleid inhoudt en dus wat de consequenties zijn voor de beoogde investeringen in de meerjarenbegroting. De directeur-bestuurder heeft zicht op de landelijke ontwikkelingen en bespreekt dit met de toezichthouder.

Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland

Een transparante en lerende organisatie zijn.

Het samenwerkingsverband heeft veel aandacht voor het leren van en met elkaar.

Op alle niveaus vindt er kennisdeling plaats. De schoolbesturen hebben goed in zicht wat de kwaliteit van passend onderwijs is op hun scholen en hoe zich dit ontwikkelt. Zij herkennen de druk op passend onderwijs vanuit het lerarentekort en corona gerelateerde problematiek. Binnen de Voortgangcommissie wordt een open gesprek gevoerd over signalen rondom het kunnen bieden/beschikbaarheid zijn van ondersteuning aan leerlingen. De directeur-bestuurder voelt zich gesteund door de toezichthouders in het uitvoeren van haar opdracht.

In de manier waarop leiding wordt gegeven aan de medewerkers van het samenwerkingsverband is je blijven ontwikkelen een basisprincipe. We gaan met elkaar om zoals we ook verwachten dat scholen met elkaar en hun leerlingen omgaan. Er is voor de medewerkers ruim voldoende budget om zich te ontwikkelen en er vinden ontwikkelingsgerichte functionerings- en beoordelingsgesprekken plaats. Medewerkers van het samenwerkingsverband maken ook verbinding met andere samenwerkingsverbanden om te leren van en met elkaar en kennis/instrumenten uit te wisselen.

Zelfevaluatie passend onderwijs SWV PO-ZK

Kalenderjaar 2022 | o.b.v. schriftelijke verantwoording besturen, gebiedsgesprekken en evaluatie ouders

Het samenwerkingsverband stimuleert de scholen om onderling kennis uit te wisselen, bijvoorbeeld door good practices bijeenkomsten te organiseren. Dit kan nog versterkt worden door meer contactmomenten per gebied te faciliteren en afspraken te maken over de aanpak van gezamenlijke uitdagingen. Tijdens de gebiedsgesprekken hebben meerdere scholen aangegeven hier behoefte aan te hebben.

Alle betrokken partners van het samenwerkingsverband worden op de hoogte gesteld van ontwikkelingen via de maandelijkse nieuwsbrief en de website. Uiteraard wordt een deel van deze informatie ook gegeven door de consultants in gesprek met de scholen.

